

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 19 november 2014

938/2014

Lag om allmänt bostadsbidrag

Utfärdad i Helsingfors den 14 november 2014

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser och definitioner

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att sänka boendeutgifterna för hushåll genom att av statsmedel betala bostadsbidrag.

2 §

Boende i Finland

Som en person som varaktigt hör till ett hushåll betraktas endast den som är bosatt i Finland. Tillämpningen av denna lag bestäms enligt lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993).

3 §

Verkställighet av lagen

Den allmänna ledningen och styrningen samt det allmänna utvecklandet av bostadsbi-

dragsverksamheten hör till social- och hälsovårdsministeriet. De övriga uppgifterna enligt denna lag sköts av Folkpensionsanstalten. De omkostnader som verkställigheten av denna lag orsakar räknas som omkostnader för Folkpensionsanstalten.

4 §

Hushåll

De som varaktigt bor i samma bostad hör till samma hushåll. Till olika hushåll hör personer som genom särskilt hyresavtal eller motsvarande besittningsavtal förfogar över en del av bostaden eller personer som genom vårdavtal på grund av sjukdom eller skada har placerats i hushållet för att där få vård. Med bidragstagare avses i denna lag hushålls samtliga medlemmar.

Till samma hushåll hör alltid äkta makar eller sambor, deras minderåriga barn samt släktingar i rakt upp- eller nedstigande led som bor i samma bostad, om inte något annat följer av 4 mom. Med släktingar som avses i detta moment jämställs också adoptivbarn och i 81 § i barnskyddslagen (417/2007) avsedda barn som placerats i enskilt hem.

Om äkta makar bor åtskilda till följd av söndring och inte har gemensamt hushåll, anses de inte höra till samma hushåll.

En studerande hör inte till ett hushåll enligt 1 mom. om han eller hon enligt 14 § i lagen om studiestöd (65/1994) har rätt till bostadstillägg, utom när bostadstillägget har beviljats studeranden för en bostad på annan ort, inte heller om den studerande får studiestöd från en främmande stat eller en motsvarande förmån.

Hushållet företräds av bostadsinnehavaren eller bostadsinnehavarens make, av den som har fullmakt av kollektivhushållet eller av den i vars namn särskilt hyresavtal eller motsvarande besittningsavtal har ingåtts.

5 §

Sambor

Med sambor avses i denna lag en kvinna och en man som lever i ett samboförhållande, det vill säga fortgående i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden.

6 §

Barn

Med barn avses i denna lag personer under 18 år som hör till hushållet.

7 §

Bostad

Bostadsbidrag kan beviljas för de boendeutgifter som ett hushåll har för en sådan hyresbostad, bostadsrättsbostad eller ägarbostad i Finland som ska betraktas som stadigvarande bostad. Bostaden ska duga som bostad och enligt dess officiella användningsändamål vara avsedd som bostad eller i övrigt avsedd för stadigvarande bostadsbruk.

Med hyresbostad avses en bostad där besittningen grundar sig på ett hyresavtal enligt lagen om hyra av bostadslägenhet (481/1995).

Det som i denna lag föreskrivs om hyresbostäder tillämpas också på bostadsrättsbo-

städer enligt lagen om bostadsrättsbostäder (650/1990), om inte något annat föreskrivs nedan.

Ägarbostäder är aktiebostäder och andra ägarbostäder. Med aktiebostad avses en ägarbostad i ett hus som ägs av ett bostadsaktiebolag eller bostadsandelslag.

2 kap.

Förutsättningar för erhållande av bostadsbidrag

8 §

Rätt till bostadsbidrag

Ett hushåll har rätt att i bostadsbidrag få 80 procent av beloppet av de godtagbara boendeutgifter som anges i 9 § och som uppgår högst till det maximibelopp som avses i 10 §, med avdrag för den bassjälvriskandel som avses i 16 § och bestäms enligt inkomsterna.

Bostadsbidrag enligt denna lag beviljas inte

1) en studerande som är hyresgäst och som enligt 14 § i lagen om studiestöd har rätt till bostadstillägg, utom när den studerande i enlighet med 4 § 4 mom. i denna lag anses höra till ett hushåll som får bostadsbidrag, eller en studerande som får studiestöd från en främmande stat eller en motsvarande förmån eller som har rätt till avgiftsfri bostad från läroanstaltens sida,

2) ett hushåll bestående av två personer som är äkta makar eller sambor, om någon av dem har rätt till bostadsbidrag för pensionstagare enligt 8 § i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (571/2007), eller

3) ett hushåll vars enda medlem eller samtliga medlemmar har rätt till sådant bostadsbidrag för pensionstagare som avses i 2 punkten.

9 §

Godtagbara boendeutgifter

Som boendeutgifter för ett hushåll som bor i en hyresbostad godkänns hyran samt särskilt betalda vattenavgifter och uppvärmningskostnader. Som särskilt betalda vatten-

avgifter beaktas 17 euro per person och månad och som uppvärmningskostnader 38 euro per månad i ett hushåll som består av en person. Om ett hushåll består av fler än en person, höjs uppvärmningskostnaderna med 13 euro för varje ytterligare person.

Som boendeutgifter för ett hushåll som bor i en ägarbostad godkänns underhålls- och finansieringsutgifterna för bostaden. Som underhållsutgifter för en aktiebostad godkänns vederlaget samt särskilt betalda vattenavgifter och uppvärmningskostnader. Vattenavgifterna och uppvärmningskostnaderna beaktas till de belopp som anges i 1 mom.

Som underhållsutgifter för andra ägarbostäder godkänns följande:

Hushållets storlek personer	Underhållsutgifter som ska beaktas, €/månad
1	89
2	107
3	135
4	159

Om ett hushåll består av fler än fyra personer, höjs underhållsutgifterna för andra ägarbostäder med 49 euro för den medlem eller de medlemmar av hushållet som överstiger fyra personer.

De uppvärmningskostnader som nämns i 1 och 2 mom. och de underhållsutgifter som nämns i 3 och 4 mom. höjs med fyra procent i landskapen Södra Savolax, Norra Savolax och Norra Karelen och med åtta procent i landskapen Norra Österbotten, Kajanaland och Lappland.

Som finansieringsutgifter för ett hushåll som bor i en ägarbostad godkänns 73 procent av de månatliga räntorna på personliga lån som tagits för att skaffa och bygga om bostaden. Som utgifter för en bostadsrättsbostad godkänns 73 procent av de månatliga räntorna på personliga lån som tagits för att skaffa bostadsrätten. Ovannämnda lån ska ha beviljats av staten, en kommun, en församling eller ett kreditinstitut som står under offentlig tillsyn och som bedriver kreditverksamhet.

Av de i 2 mom. avsedda underhållsutgifterna för ett hushåll som bor i en aktiebostad beaktas som maximal underhållsutgift högst

ett belopp som är 30 procent av de maximala boendeutgifter som avses i 10 § och som maximal finansieringsutgift högst ett belopp som är 70 procent av hushållets maximala boendeutgifter. Om underhållsutgifterna överstiger de maximala underhållsutgifterna, beaktas av den överskjutande delen 73 procent som godtagbara finansieringsutgifter för bostaden.

Om ett hushåll som bor på hyra har en underhyresgäst, avdras från de i denna paragraf avsedda boendeutgifterna för hushållet det hyresbelopp som underhyresgästen betalar. I fråga om hushåll som bor i en ägarbostad avdras den hyra som underhyresgästen betalar från underhållsutgifterna och ett eventuellt resterande belopp från finansieringsutgifterna.

Om bostaden delas med en studerande som avses i 4 § 4 mom., räknas den andel av de boendeutgifter för bostaden som motsvarar antalet medlemmar i hushållet till boendeutgifterna för hushållet när bostadsbidraget bestäms, om inte någon annan fördelningsgrund godkänns av särskilda skäl.

10 §

Maximala boendeutgifter

Av de boendeutgifter för ett hushåll som är godtagbara enligt 9 § beaktas högst följande belopp per månad:

Hushållets storlek personer	I Kom- mun- grupp	II Kom- mun- grupp	III Kom- mun- grupp	IV Kom- mun- grupp
1	508	492	411	362
2	735	706	600	527
3	937	890	761	675
4	1 095	1 038	901	804

Om ett hushåll består av fler än fyra personer, höjs de maximala boendeutgifterna enligt 1 mom. med 137 euro i kommungrupp I, 130 euro i kommungrupp II, 123 euro i kommungrupp III och 118 euro i kommungrupp IV för varje medlem av hushållet som överstiger fyra personer.

Kommunerna delas in i kommungrupper enligt följande:

Kommungrupp I: Helsingfors

Kommungrupp II: Esbo, Grankulla och Vanda

Kommungrupp III: Björneborg, Borgå, Hyvinge, Joensuu, Jyväskylä, Kajana, Kervo, Kouvola, Kuopio, Kyrslätt, Lahtis, Lojo, Nokia, Nurmijärvi, Reso, Riihimäki, Rovaniemi, Seinäjoki, Sibbo, Sjundeå, S:t Michel, Tammerfors, Tavastehus, Träskända, Tusby, Uleåborg, Vasa, Vichtis, Villmanstrand och Åbo

Kommungrupp IV: övriga kommuner.

11 §

Maximala boendeutgifter för personer med funktionsnedsättning

Om hushållet omfattar en person med funktionsnedsättning vars behov av utrymme är särskilt stort på grund av behövliga hjälpmedel, assistans eller vård, beaktas de maximala boendeutgifterna enligt en person mer än vad hushållet egentligen omfattar.

12 §

Inkomster som ska beaktas i bostadsbidraget

När bostadsbidraget beräknas ska som månadsinkomst beaktas de fortlöpande eller årligen återkommande bruttoinkomsterna för hushållets medlemmar, med undantag för de prioriterade inkomster som avses i 15 §. Som inkomster beaktas inte arv, gåva, tillfälliga försäljningsvinster och därmed jämförbara tillfälliga inkomster och inte heller barnens inkomster, med undantag för sökandens och makens inkomster.

Som månadsinkomst kan uppskattas en inkomst som är minst lika stor som arbetsmarknadsstödet, om det inte kan visas att personen inte kan skaffa sig en inkomst som motsvarar detta belopp.

Om det inte går att utreda inkomsterna på ett tillförlitligt sätt, kan som inkomster beaktas de skattepliktiga inkomster som har fastställts vid den senast verkställda beskattningen, höjda med de procenttal som Skatteförvaltningen årligen bestämmer i sina beslut om beräkningsgrunderna för forskottsuppbörden.

Med avvikelse från 1 mom. ska

1) inkomst som tjänats in såsom företagare, lantbruksföretagare och stipendiat beaktas till det belopp som arbetsinkomsten har fastställts till enligt lagen om pension för företagare (1272/2006) och lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006), samt

2) som inkomst av skogsbruk beaktas den enligt 7 § 3 mom. i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005) fastställda genomsnittliga årliga avkastningen för skog multiplicerad med arealen som skog.

Ränteinkomster och utdelningar beaktas som inkomster, om de personliga ränteinkomsterna och utdelningarna för en medlem i hushållet sammanlagt överstiger tio euro i månaden.

Från hyresinkomster avdras det vederlag och de underhållsutgifter som hyresvärden betalat. Underhållsutgifterna dras dock av till ett belopp som motsvarar högst de maximala underhållsutgifter som avses i 9 §.

Bostadsbidrag beviljas inte, om det sammanlagda beloppet av de fortlöpande månadsinkomsterna för de personer som hör till hushållet överstiger det belopp vid vilket bostadsbidrag inte längre betalas till ett hushåll, oberoende av storleken på boendeutgifterna.

13 §

Förvärvsinkomstavrdrag

Från de sammanlagda löneinkomsterna och inkomsterna enligt 12 § 4 mom. 1 punkten för en medlem i hushållet avdras 300 euro i månaden när bostadsbidragets belopp beräknas.

14 §

Fortlöpande inkomster

Som fortlöpande inkomster betraktas inkomster som fås under minst tre månader från den tidpunkt då bidraget beviljades eller justerades.

Om inkomsterna varierar under den tid om tre månader som avses i 1 mom., beräknas den fortlöpande månadsinkomsten som en genomsnittsinkomst på basis av den inkomst som hushållet uppskattas ha under året.

15 §

Prioriterade inkomster

När bostadsbidraget beräknas ska som inkomster inte beaktas

1) barnbidrag enligt barnbidragslagen (796/1992),

2) moderskapsunderstöd enligt lagen om moderskapsunderstöd (477/1993),

3) förmåner enligt lagen om handikappförmåner (570/2007),

4) sjukvårds- och undersökningskostnader som betalas på basis av olycksfallsförsäkring,

5) militärunderstöd enligt militärunderstödslagen (781/1993),

6) fronttillägg och extra fronttillägg enligt lagen om frontmannapension (119/1977),

7) studiestöd enligt lagen om studiestöd,

8) utkomststöd eller annan förmån enligt lagen om utkomststöd (1412/1997),

9) ersättning för uppehälle enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005),

10) kostnadsersättning enligt lagen om ofentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) eller annan motsvarande kostnadsersättning eller ersättning för uppehälle,

11) stipendier och andra motsvarande understöd som inte betalats i syfte att trygga försörjningen,

12) ersättningar för kostnader för familjevård enligt familjevårdarlagen (312/1992) och för familjedagvård enligt lagen om barn-dagvård (36/1973),

13) ersättningar enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948),

14) barnpension som betalas i form av familjepension,

15) ersättningar för särskilda kostnader på grund av lyte, skada eller men,

16) barnförhöjning enligt folkpensionslagen (568/2007),

17) underhållsbidrag för barn, som betalas med stöd av ett domstolsbeslut eller ett fastställt skriftligt avtal, och underhållsstöd enligt lagen om underhållsstöd (580/2008),

18) menersättning enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948),

19) resedagtraktamenten, ersättningar för resekostnader och ersättningar för sjuk-

vårdskostnader samt med dessa jämförbara ersättningar för särskilda kostnader,

20) vårdarvode enligt lagen om stöd för närståendevård (937/2005),

21) hyra som betalas av en underhyresgäst som avses i 9 § 8 mom.,

22) andel i intäkterna av ett dödsbo, eller

23) förmåner eller inkomster från utlandet som motsvarar förmånerna eller inkomsterna enligt 1—22 punkten.

16 §

Bassjälvriskandel

Bassjälvriskandelen är 40 procent av de inkomster som ska beaktas i bostadsbidraget, med avdrag för det inkomstbelopp som berättigar till fullt bidrag. Den inkomst som berättigar till fullt bidrag är 555 euro, med ett tillägg på 92 euro för varje vuxen som hör till hushållet och med 205 euro för varje barn som hör till hushållet. Om bassjälvriskandelen är mindre än 10 euro, beaktas den inte.

När bassjälvriskandelen bestäms anses alltid minst en vuxen höra till hushållet.

3 kap.

Bestämmelser om verkställighet

17 §

Ansökan om bostadsbidrag

Bostadsbidrag söks hos Folkpensionsanstalten. Folkpensionsanstalten fastställer de förfaranden och blanketter som behövs vid verkställigheten av denna lag.

18 §

Retroaktiv ansökningstid

Bostadsbidrag beviljas retroaktivt för högst den månad som föregår ansökan, om förutsättningarna för erhållande av bidrag redan då uppfyllts. Samma förfarande tillämpas när bostadsbidraget höjs med stöd av 27 §.

19 §

Sökandens anmälningsskyldighet

Av ansökan om bostadsbidrag ska framgå

- 1) personuppgifterna för sökanden och de andra personer som hör till hushållet,
- 2) boendeutgifterna och uppgifter som behövs för att bestämma dem,
- 3) uppgifter om inkomster enligt 12 § för alla personer som hör till hushållet.

Den som söker bostadsbidrag ska lämna Folkpensionsanstalten också de övriga uppgifter som är nödvändiga för avgörande av ansökan och betalning av bostadsbidraget.

20 §

Bidragstagarens anmälningsskyldighet

Den som får bostadsbidrag ska till Folkpensionsanstalten anmäla om att

- 1) äktenskap ingås eller upplöses,
- 2) ett samboförhållande inleds eller avslutas,
- 3) antalet personer som hör till hushållet förändras,
- 4) hushållet flyttar från bostaden eller byter bostad,
- 5) hushållets boendeutgifter minskar med minst 50 euro per månad,
- 6) hushållets fortlöpande månadsinkomster ökar med minst 400 euro per månad,
- 7) en person som hör till hushållet får rätt till bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare,
- 8) en person som hör till hushållet får rätt till bostadstillägg enligt lagen om studiestöd,
- 9) rätten till bostadstillägg upphör för en studerande som bor i samma bostad,
- 10) hushållet tar en underhyresgäst eller upphör att ha en underhyresgäst,
- 11) besittningsformen i fråga om den bostad som hushållet har till sitt förfogande ändras, och
- 12) en person som hör till hushållet flyttar utomlands eller vistas utomlands.

21 §

Avgörande av en ansökan på basis av tillgängliga uppgifter

En ansökan om bostadsbidrag kan avgöras på basis av de uppgifter Folkpensionsanstalten har tillgång till, om sökanden vägrar lämna de i 19 och 20 § avsedda uppgifter som behövs för avgörande av ansökan eller vägrar lägga fram en utredning som skäligen kan krävas av honom eller henne.

22 §

Beslut om bostadsbidrag

Sökanden meddelas ett skriftligt beslut om beviljande, avslag, justering, indragning och återkrav av bostadsbidrag. Dessutom ska sökanden meddelas ett skriftligt beslut när bostadsbidraget betalas ut till hyresvärden med stöd av 25 § 2 mom. Beslut enligt denna lag meddelas avgiftsfritt.

23 §

Behandlingen av ansökan om bostadsbidrag

Ansökan ska behandlas utan ogrundat dröjsmål.

Folkpensionsanstalten ska ge sitt beslut om bostadsbidrag senast den trettonde kalenderdagen efter det att ansökan har anlänt.

Om ett beslut inte kan meddelas inom den tid som föreskrivs i 2 mom. på grund av att ansökan är bristfällig, ska Folkpensionsanstalten inom den nämnda tidsfristen vidta åtgärder för att utreda ärendet. Beslutet ska i dessa fall meddelas senast den fjortonde kalenderdagen efter det att Folkpensionsanstalten har fått tillgång till de uppgifter som behövs för att avgöra ärendet.

24 §

Beviljande och utbetalning av bostadsbidrag

Bostadsbidrag beviljas ett hushåll. Beslutet ska delges sökanden.

Bostadsbidrag betalas den första eller andra vardagen i varje kalendermånad in på det konto inom Europeiska unionen som företrä-

daren för hushållet eller den som han eller hon har befullmäktigat har angett. En enskild bidragspost kan dock betalas även på annat sätt, om inbetalning på konto inte är möjlig eller om bidragstagaren anför särskilda skäl för ett annat betalningssätt.

Om beloppet av det bostadsbidrag som ska betalas skulle vara mindre än 15 euro, betalas bidraget inte.

25 §

Utbetalning av bostadsbidrag till hyresvärden och hyresvärdens anmälningsskyldighet

Bostadsbidraget kan betalas ut direkt till hyresvärden med fullmakt av bidragstagaren.

Folkpensionsanstalten kan besluta att bostadsbidraget betalas ut direkt till hyresvärden utan fullmakt av bidragstagaren, om bidragstagaren helt har försummat att betala hyran för minst två på varandra följande månader. Försummelsen ska bedömas mot bakgrund av bidragstagarens livssituation. Utbetalningen direkt till hyresvärden upphör på hyresgästens begäran när det inte längre finns någon grund för det.

När bostadsbidrag betalas till en hyresvärd är denne, efter att ha blivit informerad om att bidragstagarens rätt att besitta lägenheten upphör eller att bidragstagaren flyttar ut ur den bostad som bidragstagaren beviljats bidrag för att bo i, skyldig att anmäla detta till Folkpensionsanstalten. I anmälan ska uppges när hyresgästens besittningsrätt upphör och när hyresgästen flyttar ut ur bostaden.

26 §

Innehållande av retroaktivt bostadsbidrag hos Folkpensionsanstalten

Retroaktivt beviljat bostadsbidrag kan innehållas hos Folkpensionsanstalten till den del som motsvarar det bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare som Folkpensionsanstalten har betalat ut, om Folkpensionsanstalten retroaktivt beviljar bostadsbidrag för samma tid för vilken bidragstagaren eller en person som hör till samma hushåll har fått bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare.

4 kap.

Justering och indragning av bostadsbidrag

27 §

Förutsättningar för justering av bostadsbidrag

Bostadsbidragets belopp justeras när ett år förflutit sedan bostadsbidraget började löpa eller sedan senaste justering.

Bostadsbidraget ska justeras också, om

1) hushållets fortlöpande månadsinkomster har stigit med minst 400 euro eller sjunkit med minst 200 euro,

2) de boendeutgifter som betalas av hushållet och som avses i 9 § förändras med minst 50 euro i månaden,

3) hushållet byter bostad eller om besittningsformen i fråga om bostaden ändras,

4) antalet personer som hör till hushållet ändras varaktigt eller om hushållet tar en underhyresgäst eller upphör att ha en underhyresgäst, eller

5) någon som hör till hushållet och bor i samma bostad inleder studier på basis av vilka han eller hon är berättigad till bostadstillägg enligt lagen om studiestöd eller på något annat sätt får rätt till bostadstillägg eller om rätten till bostadstillägg upphör för en sådan studerande som avses i 4 § 4 mom. och som bor i bostaden.

Om bostadsbidraget skulle sjunka justeras beloppet av bostadsbidraget likväl inte i de fall som avses i 2 mom. 2 punkten på grundval av höjda boendeutgifter, om de fortlöpande månadsinkomsterna inte har stigit på det sätt som avses i 2 mom. 1 punkten.

Bostadsbidraget kan justeras utan ansökan, om Folkpensionsanstalten har tillgång till alla grunder för justeringen.

28 §

Tidpunkt för justeringen

Bostadsbidraget justeras i de fall som avses i 27 § 2 mom.

1) med stöd av 1 punkten från ingången av månaden efter den månad från vars första dag den förändring i inkomsten som avses i punkten gäller,

2) med stöd av 2 och 3 punkten från ingången av den månad för vilken ändrade eller nya boendeutgifter betalas för hela månaden,

3) med stöd av 4 punkten från ingången av den månad från vars första dag den förändring i förhållandena som avses i punkten gäller, eller

4) med stöd av 5 punkten från ingången av den månad då rätten till bostadstillägg börjar eller från ingången av månaden efter den månad då rätten till bostadstillägg upphör.

29 §

Indragning av bostadsbidrag

Bostadsbidraget dras in

1) vid ingången av den månad under vilken en justering som avses i 27 § träder i kraft, om hushållet begär att bostadsbidraget dras in,

2) vid ingången av månaden efter flyttningen, om hushållet flyttar ut ur den bostad för vars boendeutgifter bostadsbidraget har beviljats, om inte bostadsbidraget justeras på grundval av 27 § 2 mom. 3 punkten,

3) vid ingången av den månad för vilken hushållet inte enligt 8 § längre har rätt till bostadsbidrag,

4) vid ingången av den månad från och med vilken de boendeutgifter som betalas av hushållet och som avses i 9 § upphör, eller

5) vid ingången av den månad under vilken en justering som avses i 27 § 1 mom. träder i kraft, om hushållet inte på uppmaning av Folkpensionsanstalten inom rimlig tid lämnar de uppgifter som behövs för justering av bostadsbidraget.

30 §

Temporärt avbrott i utbetalningen av bostadsbidrag eller minskning av bostadsbidragets belopp

Utbetalningen av bostadsbidraget eller en del av det kan avbrytas temporärt, om det på grundval av förändrade förhållanden eller av någon annan orsak finns grundad anledning att anta att bidragstagaren inte har rätt till

bidraget eller en del av det. Om bidragstagaren inte lämnar den begärda tilläggsutredningen, avgörs ärendet genom ett slutligt beslut som baserar sig på de utredningar som Folkpensionsanstalten har tillgång till.

5 kap.

Återkrav

31 §

Återkrav av bostadsbidrag

Om bostadsbidrag har betalats utan grund eller till ett för stort belopp, ska det överskjutande bidraget återkrävas.

Återkravet kan frångås helt eller delvis, om detta anses vara skäligt och om utbetalningen utan grund inte har berott på svikligt förfarande från bidragstagarens eller dennes företrädares sida eller om det belopp som har betalats utan grund är litet. Återkravet kan också frångås helt efter det att beslutet om återkrav har meddelats, om det med beaktande av bidragstagarens ekonomiska situation inte längre är ändamålsenligt att fortsätta återkrävandet eller om det med hänsyn till det bostadsbidrag som inte återkrävts medför oskäligen kostnader att fortsätta återkrävandet.

Belopp som ska återkrävas kan kvittas mot bostadsbidrag eller andra därmed jämförbara förmåner som Folkpensionsanstalten senare betalar. Utan bidragstagarens samtycke kan kvittningen dock endast ske mot en förmån enligt denna lag eller en därmed jämförbar annan förmån.

Bostadsbidrag som har betalats utan grund kan också återkrävas hos hyresvärden, om det till hyresvärden har betalats bostadsbidrag för en tid då hyresvärden inte längre har rätt att ta ut hyra, om hyresvärden har försummat den anmälningsskyldighet som avses i 25 § eller om hyresvärden i övrigt har lyft bostadsbidrag och varit medveten om att bidragstagaren inte längre har rätt till bostadsbidrag.

Ett lagakraftvunnet beslut om återkrav får verkställas som en lagakraftvunnen dom.

32 §

Återkrav av bidrag hos hushållets medlemmar

Bidrag som betalats till för stort belopp återkrävs hos medlemmarna i det hushåll som avses i 4 §. Bidrag som betalats till för stort belopp kan återkrävas hos sökanden, hans eller hennes make, maka eller sambo eller någon annan myndig person som hört till hushållet under den tid bidraget betalats till för stort belopp och som har förbundit sig att solidariskt ansvara för återbetalningen av det bidrag som betalats till för stort belopp. Bidraget ska i första hand återkrävas hos sökanden. Ett överklagbart beslut ska meddelas om återkravet. När ett bidrag som betalats till för stort belopp återkrävs hos någon annan än sökanden, ska denne separat meddelas ett eget beslut om återkravet.

33 §

Preskription av en fordran som återkrävs

Ett beslut om återkrav av bostadsbidrag som har betalats utan grund ska fattas inom fem år räknat från utbetalningsdagen.

En fordran som fastställts genom beslut om återkrav preskriberas fem år efter det att beslutet meddelades, om inte preskriptionen har avbrutits innan dess. På avbrytande av preskription tillämpas 10 och 11 § i lagen om preskription av skulder (728/2003). Från det att preskriptionen avbrutits börjar en ny preskriptionstid på fem år.

6 kap.

Ändringssökande och rättelse av beslut

34 §

Rätt att söka ändring

För sökande av ändring finns besvärsnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen. Bestämmelser om besvärsnämnden för social trygghet finns i lagen om besvärsnämnden för social trygghet

(1299/2006) och bestämmelser om försäkringsdomstolen i lagen om försäkringsdomstolen (132/2003).

Den som är missnöjd med ett beslut som Folkpensionsanstalten meddelat med stöd av denna lag får söka ändring i beslutet genom skriftliga besvär hos besvärsnämnden för social trygghet. I besvärsnämndens beslut får ändring sökas genom besvär hos försäkringsdomstolen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996). I försäkringsdomstens beslut får ändring inte sökas genom besvär.

Folkpensionsanstaltens beslut ska följas även om det överklagas till dess att ärendet har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut.

I ett beslut av Folkpensionsanstalten får ändring inte sökas genom besvär om beslutet är interimistiskt eller har meddelats med stöd av 25 § 2 mom.

35 §

Tid för sökande av ändring

Besvärsskriften ska lämnas in till Folkpensionsanstalten senast den trettonde dagen efter den dag då parten anses ha fått del av beslutet. Om inte något annat visas i samband med sökandet av ändring, anses en part ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter den dag då beslutet postades under den adress han eller hon uppgett.

36 §

Självrättelse

Om Folkpensionsanstalten till alla delar godkänner de yrkanden som framställts i besvär som inlämnats till den, ska den meddela ett rättelsebeslut i ärendet. Ändring i rättelsebeslutet får sökas så som bestäms i 34 §.

Om Folkpensionsanstalten inte rättar det beslut som besvären avser så som föreskrivs i 1 mom., ska den inom 30 dagar från besvärstidens utgång sända besvärsskriften och sitt utlåtande till besvärinstansen för behandling. Folkpensionsanstalten kan då genom ett interimistiskt beslut rätta sitt tidigare beslut till

den del den godkänner yrkandet i besvären. Om besvären redan har sänts till besvärinstansen ska denna omedelbart underrättas om det interimistiska beslutet.

Från den i 2 mom. föreskrivna tiden kan avvikelser göras, om inhämtandet av tilläggsutredning som behövs med anledning av besvären kräver det. Ändringssökanden ska då utan dröjsmål underrättas om att tilläggsutredning inhämtas. Besvärsskriften och utlåtandet ska dock alltid lämnas till besvärinstansen senast inom 60 dagar från besvärstidens utgång.

37 §

Besvär som kommit in efter tiden för sökande av ändring

Har besvär som anförs hos besvärsnämnden för social trygghet eller försäkringsdomstolen kommit in efter utgången av den tid som anges i 35 §, kan besvären trots förseeningen tas upp till prövning, om det har funnits vägande skäl till förseeningen.

38 §

Rättelse av sakfel

Om ett beslut av Folkpensionsanstalten grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet då beslutet fattades, kan Folkpensionsanstalten undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt.

Ett beslut får rättas till en parts fördel eller nackdel. Rättelse av ett beslut till en parts nackdel förutsätter att parten samtycker till att beslutet rättas. Samtycke behövs dock inte, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande.

39 §

Rättelse av ett lagakraftvunnet beslut

Om nya upplysningar framkommer i ett ärende som gäller beviljande av förvägrat

bostadsbidrag eller utökande av redan beviljat bostadsbidrag, ska Folkpensionsanstalten pröva ärendet på nytt. Folkpensionsanstalten kan oberoende av ett tidigare lagakraftvunnet beslut bevilja tidigare förvägrat bostadsbidrag eller utöka redan beviljat bostadsbidrag. Också besvärsnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen kan tillämpa motsvarande förfarande när de behandlar ärenden som gäller sökande av ändring. Ändring i beslutet får sökas så som bestäms i 34 §.

40 §

Undanröjande av ett lagakraftvunnet beslut

Om ett lagakraftvunnet beslut av Folkpensionsanstalten som gäller bostadsbidrag grundar sig på en felaktig eller bristfällig utredning eller uppenbart står i strid med lag, kan besvärsnämnden för social trygghet på yrkande av en part eller av Folkpensionsanstalten undanröja beslutet och bestämma att ärendet ska behandlas på nytt. Besvärsnämnden för social trygghet ska ge parterna tillfälle att bli hörda innan ärendet avgörs. I besvärsnämndens beslut får ändring inte sökas genom besvär.

Om ett lagakraftvunnet beslut som besvärsnämnden för social trygghet eller försäkringsdomstolen fattat på grundval av denna lag grundar sig på en felaktig eller bristfällig utredning eller uppenbart står i strid med lag, kan försäkringsdomstolen på yrkande av en part eller av Folkpensionsanstalten undanröja beslutet och bestämma att ärendet ska behandlas på nytt. Försäkringsdomstolen ska ge parterna tillfälle att bli hörda innan ärendet avgörs.

Om Folkpensionsanstalten yrkar på att ett beslut ska undanröjas, kan den avbryta utbetalningen av en förmån eller betala ut förmånen i enlighet med sitt yrkande till dess ärendet har avgjorts på nytt.

Ansökan om att ett beslut ska undanröjas ska lämnas in inom fem år från det att beslutet vann laga kraft. Av särskilt vägande skäl kan ett beslut undanröjas även på ansökan som gjorts efter utgången av den föreskrivna tiden.

41 §

Nytt avgörande av ett ärende med anledning av beviljad förmån

Om den som får bostadsbidrag eller den som hör till ett hushåll som får bostadsbidrag retroaktivt har beviljats en förmån enligt 8 § 2 mom. som hindrar utbetalning av bostadsbidrag, kan Folkpensionsanstalten utan samtycke av part efter att ha hört parten avgöra ärendet på nytt.

7 kap.

Erhållande och utlämnande av uppgifter

42 §

Uppgifter för avgörande av bostadsbidrag

Folkpensionsanstalten och besvärinstanserna enligt denna lag har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter rätt att på begäran avgiftsfritt få de uppgifter som är nödvändiga för avgörande av bostadsbidrag

1) av statliga och kommunala myndigheter samt andra offentliga samfund,

2) av Pensionsskyddscentralen, pensionsanstalterna, försäkringsanstalterna samt andra som beviljar eller betalar ut pensioner eller andra ersättningar,

3) av patientförsäkringscentralen och trafikförsäkringscentralen,

4) av arbetsgivare, arbetslöshetskassor eller arbetsplatskassor,

5) av hyresvärdar samt av bostadsaktiebolag och fastighetsbolag, och

6) av i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) avsedda verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård samt av socialserviceproducenter och andra vårdinrättningar.

Folkpensionsanstalten och besvärinstanserna enligt denna lag har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter dessutom rätt att på begäran avgiftsfritt av penninginstitut få för avgörande av bostadsbidrag nödvändiga uppgifter om den som söker eller får bostadsbidrag eller andra till hushållet hö-

rande personer, om tillräckliga uppgifter och utredningar inte kan fås på något annat sätt och om det finns grundad anledning att misstänka att den som sökt eller får bostadsbidrag har lämnat otillräckliga eller otillförlitliga uppgifter och om han eller hon inte har gett sitt samtycke till att uppgifterna erhålls. Begäran om att få uppgifterna ska framställas skriftligen. Innan begäran framställs ska sökanden eller mottagaren underrättas om detta.

43 §

Uppgifter av befolkningsregistermyndigheter

För verkställigheten av bostadsbidraget och för planeringen och uppföljningen av bidragssystemet har Folkpensionsanstalten trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter rätt att avgiftsfritt av befolkningsregistermyndigheterna få behövliga byggnads- och fastighetsuppgifter samt ändringar i dessa.

44 §

Uppgifter om fängelsestraff

Folkpensionsanstalten har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter rätt att avgiftsfritt av en enhet vid Brottsförhållandenmyndigheten få de uppgifter som behövs för verkställigheten av bostadsbidraget om när ett straff börjar, när en person frigges samt när frihet på prov börjar och avbryts.

45 §

Användning av uppgifter som fås för andra förmåner

När Folkpensionsanstalten behandlar ett enskilt fall som gäller bostadsbidrag har den rätt att använda uppgifter som den har fått för fullgörande av andra uppdrag som ålagts den, om det är uppenbart att uppgifterna påverkar bostadsbidrag enligt denna lag, om uppgifterna enligt lag ska beaktas vid beslutsfattandet och om Folkpensionsanstalten också annars skulle ha rätt att få uppgifterna separat.

46 §

Teknisk anslutning

Utöver vad som föreskrivs i 29 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) har Folkpensionsanstalten rätt att, under de förutsättningar som anges i det momentet, med hjälp av en teknisk anslutning få sekretessbelagda uppgifter enligt 42 § 1 mom. samt 43 och 44 § i denna lag.

Med hjälp av en teknisk anslutning som öppnats med stöd av denna paragraf får också sökas sekretessbelagda uppgifter utan samtycke av den vars intressen skyddas genom sekretessen. Innan den tekniska anslutningen öppnas ska den som begär uppgifter lägga fram en utredning om att uppgifterna skyddas på behörigt sätt.

47 §

Lämnande av uppgifter till myndigheter

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet har Folkpensionsanstalten trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter rätt att för utredning av brott och missbruk till ministerier, Skatteförvaltningen samt inrättningar eller sammanslutningar som har hand om det lagstadgade sociala trygghetssystemet och som administrerar sociala trygghetsförmåner som påverkas av bostadsbidrag enligt denna lag lämna uppgifter som grundar sig på verkställigheten av denna lag.

Folkpensionsanstalten har rätt att lämna uppgifter enligt 1 mom. även till polis- och åklagarmyndigheterna till den del uppgifterna är nödvändiga för att utreda brott eller väcka åtal.

Följande uppgifter lämnas i fråga om den som fått bostadsbidrag enligt denna lag:

1) personbeteckning och andra identifieringsuppgifter,

2) uppgifter om utbetalda förmåner och ersättningar samt om grunderna för dem, samt

3) andra därmed jämförbara uppgifter som är nödvändiga för samkörning av personuppgifter och andra tillsynsåtgärder av engångs-

natur som utförs för att utreda brott och missbruk som riktar sig mot den sociala tryggheten.

Folkpensionsanstalten får dock inte lämna ut uppgifter om en persons hälsotillstånd eller uppgifter som avser att beskriva grunderna för en persons behov av socialvård.

48 §

Social- och hälsovårdsministeriets rätt att få uppgifter

Social- och hälsovårdsministeriet har rätt att få tillgång till uppgifter om dem som får bostadsbidrag och som ingår i Folkpensionsanstaltens besluts- och utbetalningsregister till den del dessa uppgifter behövs för att social- och hälsovårdsministeriet ska kunna sköta sina åligganden i samband med planering och utveckling av bostadsbidraget. Dessutom har social- och hälsovårdsministeriet rätt att ur ovannämnda register få uppgifter om bostädernas finansieringsform och yta samt andra uppgifter som ministeriet anser behövliga med tanke på utvecklandet och uppföljningen av bostadsbidragssystemet. Sådan information som gör det möjligt att identifiera bidragstagaren får inte ingå i uppgifterna.

49 §

Lämnande av uppgifter till sökande

Folkpensionsanstalten ska på förhand på lämpligt sätt informera den som söker bostadsbidrag om varifrån uppgifter om honom eller henne kan inhämtas och vart uppgifterna i regel kan lämnas ut.

8 kap.

Särskilda bestämmelser

50 §

Utmättnings- och överföringsförbud

Bostadsbidrag får inte utmätas.

Ett avtal om överföring av bostadsbidrag på någon annan är ogiltigt.

51 §

Indexbindning

De belopp som anges i denna lag binds vid förändringar i prisnivån så som bestäms i lagen om folkpensionsindex (456/2001). Detta gäller dock inte beloppet av förvärvsinkomststavrdraget enligt 13 §, den minsta bassjälvriskandelen enligt 16 §, det minsta bidrag som ska betalas enligt 24 §, beloppet av de förändringar i inkomsterna och boendeutgifterna som gäller bidragstagarens anmälningsskyldighet eller justeringen av bidrag enligt 20 och 27 § samt de maximala boendeutgifterna enligt 10 §.

De belopp som är bundna till folkpensionsindexet motsvarar det poängtal för folkpensionsindexet enligt vilket beloppet av de folkpensioner som betalades ut i januari 2010 har beräknats.

De maximala boendeutgifter som avses i 10 § 1 mom. justeras dock årligen så att de motsvarar förändringen i den allmänna hyresnivån.

De maximala boendeutgifterna binds till det hyresindex på årsnivå (2010=100) som beskriver utvecklingen i hyresnivån i hela landet och för samtliga hyresbostäder och som fastställs av Statistikcentralen så att de belopp som anges i 10 § motsvarar det fastställda poängtalet för hyresindexet för 2013. De i lag fastställda maximala boendeutgifterna för 2015 justeras första gången vid ingången av 2016 i enlighet med förändringen i hyresindex.

De justerade maximala boendeutgifterna och övriga penningbelopp tillämpas på bidrag som beviljas eller justeras vid ingången av det följande året eller därefter.

52 §

Avrundning av beloppen

När bostadsbidraget bestäms ska boendeutgifterna, inkomstposterna för hushållets medlemmar, bassjälvriskandelens storlek och det bostadsbidrag som ska betalas, beaktas till månadsbelopp med en cents noggrannhet. Hushållets sammanlagda inkomster, de underhållsutgifter som avses i 9 §, de maximala

boendeutgifter som anges i 10 § och de i 16 § avsedda värden som används vid beräkningen av bassjälvriskandelen ska avrundas till hela euro.

53 §

Finansiering

Bostadsbidrag betalas av statsmedel och staten ersätter Folkpensionsanstalten för de kostnader som orsakas av förmåner enligt denna lag.

Folkpensionsanstalten ska fem vardagar före den betalningsdag för bostadsbidraget som anges i 24 § meddela staten beloppet av de bostadsbidrag som ska betalas den månaden.

Staten ska på basis av det meddelande som avses i 2 mom. till Folkpensionsanstalten betala det belopp som anges i meddelandet senast en bankdag före den dag då bostadsbidragen ska betalas.

9 kap.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

54 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2015. Bestämmelserna i 13 § träder dock i kraft den 1 september 2015 och de tillämpas på bidrag som beviljas eller justeras vid denna tidpunkt eller därefter.

Genom denna lag upphävs lagen om bostadsbidrag (408/1975).

55 §

Övergångsbestämmelser

Utbetalningen av de bostadsbidrag som betalas när denna lag träder i kraft fortsätter på tidigare grunder fram till justeringen enligt 27 § eller till dess att bostadsbidraget upphör.

När bostadsbidrag som betalades innan denna lag trädde i kraft ska justeras med början den 1 januari—1 december 2015 i enlighet med 27 § 1 mom. och det inte har skett någon sådan förändring i hushållet som avses i 27 § 2 mom., ska utbetalningen av bidraget fortsätta till det tidigare beloppet tills bidraget nästa gång justeras enligt 27 §, om bidraget annars skulle minska med 100 euro i månaden eller mer.

56 §

Hänvisning till den tidigare lagen

Om det i någon annan lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den hänvisas till lagen om bostadsbidrag (408/1975) eller till bostadsbidrag som beviljats eller betalas med stöd av den eller till bostadsbidragsförordningen (949/1993), ska hänvisningen anses hänvisa till motsvarande bestämmelser i denna lag och bostadsbidrag enligt denna lag, om inte något annat följer av denna lag.

Helsingfors den 14 november 2014

Republikens President
SAULI NIINISTÖ

Utrikesminister *Erkki Tuomioja*